

Katalogi historyczne Biura Lustracyjnego IPN

Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu zobowiązała pion lustracyjny Instytutu do przygotowania i publikowania w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej IPN trzech **katalogów historycznych**:

- **funkcjonariuszy, pracowników i żołnierzy** aparatu bezpieczeństwa (art. 52a pkt 6 ustawy o IPN),
- **osób „rozpracowywanych”** przez organy bezpieczeństwa państwa (art. 52a pkt 7 ustawy o IPN),
- **kierowniczych stanowisk partyjnych i państwowych PRL** (art. 52a pkt 8 ustawy o IPN)

Czyje dane mogą zostać umieszczone w katalogu osób „rozpracowywanych”?

Katalog „rozpracowywanych” zawiera:

dane osób, wobec których zachowały się dokumenty świadczące o tym, że organy bezpieczeństwa państwa zbierały o nich informacje na podstawie celowo gromadzonych danych, w tym w sposób tajny, a jednocześnie wobec osób tych nie stwierdzono istnienia dokumentów świadczących, że były one pracownikami, funkcjonariuszami, żołnierzami organów bezpieczeństwa lub współpracowały z tymi organami

Kto nie znajdzie się w katalogu osób „rozpracowywanych”?

- osoby, wobec których stwierdzono istnienie dokumentów świadczących, że były one pracownikami, funkcjonariuszami, żołnierzami organów bezpieczeństwa państwa lub współpracowały z tymi organami,
- osoby, na temat których organy bezpieczeństwa gromadziły dane wyłącznie w związku z procedurami właściwymi nie tylko państwom totalitarnym, np. dopuszczenie do tajemnicy państwowej i prac obronnych w związku z wykonywaną funkcją lub zawodem, wydawanie paszportów, książeczek żeglarskich, pozwoleń na broń, sprawdzanie kandydatów do objęcia zagranicznej placówki i ich kontrola podczas misji (jeśli brak informacji o działaniach na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, w obronie wolności i godności ludzkiej, represjach reżimu komunistycznego)

Gdzie IPN poszukuje informacji o fakcie rozpracowywania lub represjach wobec danej osoby?

Podstawą do poszukiwań i opracowania wpisu w katalogu osób „rozpracowywanych” są wyłącznie informacje zawarte w dokumentach przechowywanych w zasobie archiwalnym IPN. Katalogi publikowane są na stronie internetowej:

<http://katalog.bip.ipn.gov.pl/>

Kiedy IPN może opublikować dane o osobie w katalogu „rozpracowywanych”?

w przypadku osób żyjących:

- po uzyskaniu pisemnej zgody osoby, której wpis ma dotyczyć,

w przypadku osób nieżyjących:

- na podstawie pisemnej zgody osoby najbliższej zmarłego (w rozum. art. 115 § 11 Kodeksu karnego),
- na podstawie decyzji Prezesa IPN – w przypadku bezsprzecznego ustalenia braku osób uprawnionych do wyrażenia zgody,
- po upływie co najmniej 20 lat od śmierci osoby, której ma dotyczyć wpis – bez ustalania żyjących najbliższych i pozyskiwania ich zgody

Jakie dane publikuje się w katalogu osób „rozpracowywanych”?

- dane personalne osoby, której dotyczy wpis, tj.: imię (imiona), nazwisko (w tym nazwisko rodowe oraz poprzednie, używane nazwiska), imię ojca oraz matki, datę i miejsce urodzenia,
- zwięzły opis dokumentów ustalonych w zasobie IPN, dotyczących rozpracowywania bądź represji wobec danej osoby, wraz z informacjami o rodzaju ustalonej dokumentacji, sygnaturą wytwórcy oraz sygnaturą nadaną przez IPN,
- informację o złożeniu oświadczenia lustracyjnego oraz o wyniku postępowania lustracyjnego,
- wzmiankę o uzupełnieniach, sprostowaniach, wyjaśnieniach lub dokumentach złożonych przez osobę, której dane zamieszczono w katalogu, do zbioru dokumentów organów bezpieczeństwa

Dlaczego katalog osób „rozpracowywanych” jest wyjątkowy?

W preambule do ustawy o IPN określono przesłanki oraz cele, jakim ma służyć ten akt prawny, a tym samym Instytut Pamięci Narodowej – są wśród nich: „zachowanie pamięci o ogromie ofiar, strat i szkód poniesionych przez Naród Polski...”, „patriotyczne tradycje zmagania” Polaków, „czyny obywateli dokonywane na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i w obronie wolności oraz godności ludzkiej...”. Każda z przywołanych tu okoliczności ma swoje odbicie w którymś z życiorysów zamieszczonych w katalogu „rozpracowywanych”. Jednak nie przedstawiamy w nim tylko czołowych działaczy podziemia i opozycji, ale przede wszystkim osoby z „dalszych szeregów”, których nazwiska nie są powszechnie znane – od żołnierzy AK straconych w pod koniec 1944 r., poprzez organizatorów „zbiorowego słuchania Radia Wolna Europa” oraz „siejących wroga propagandę” w opowiadanych dowcipach, aż po uczniów i studentów podejrzewanych o przynależność do „nielegalnych organizacji”, czy kolporterów wydawnictw bezdebitowych... Byli oni inwigilowani, niektórych aresztowano, innych zastraszano lub zwalniano z pracy, kolejnym nie wydawano paszportu. Ich biografie składają się na historię Polski, pokazaną w mikroskali losów i zmagania pojedynczego człowieka. Katalog to szczególny wyraz pamięci oraz forma publicznego uhonorowania wielu anonimowych Polaków, bez których nie byłoby wielkich zrywów.

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

Oddział w Lublinie

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
Oddział w Lublinie
Oddziałowe Biuro Lustracyjne
20-086 Lublin, ul. Wodopojna 2
tel. 81 710 56 20, fax 81 710 56 24
lublin.ipn.gov.pl
www.facebook.com/IPN.Lublin/

**KATALOG
OSÓB
ROZPRACOWYWANYCH**